

На основу члана 12. став 1. тачка ђ Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број: 10/98, 16/00, 18/01, 17/02, 18/03, 39/03 и 123/06), члана 19. став 3. тачка 11. Статута Агенције за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 67/04) и члана 3. Одлуке о облику и садржају извјештаја које микрокредитне организације достављају Агенцији за банкарство Републике Српске, директор Агенције за банкарство Републике Српске дана 30.01.2007. године д о н о с и

У П У Т С Т В О **ЗА ИЗРАДУ ИЗВЈЕШТАЈА** **МИКРОКРЕДИТНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Овим Упутством се прописује начин израде извјештаја микрокредитних организација (у даљем тексту: МКО).

Извјештаји се приказују у 000 КМ, ако није другачије назначено на обрасцу извјештаја.

II МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ИЗВЈЕШТАЈА

1. Биланс стања

Образац биланса стања разликује се у дијелу капитала за микрокредитна друштва, акционарска друштва (АД) и микрокредитна друштва, друштва са ограниченом одговорношћу (ДОО) - (у даљем тексту: МКД) и за микрокредитне фондације (у даљем тексту: МКФ). Уколико се ради о МКД - АД тада се прецртава опис ДОО испод наслова "Биланс стања МКД", а ако се ради о МКД-ДОО тада се прецртава опис АД.

1.1. Образац: БС-МКД и Образац: БС-МКФ

Биланс стања МКД се приказује на обрасцу: БС-МКД, а биланс стања МКФ на обрасцу: БС-МКФ.

У даљем тексту се дају ближа упутства за попуњавање Обрасца БС-МКД и БС-МКФ. Ако у опису конкретне билансне позиције није наведено на који се образац БС односи, тада се ради о билансним позицијама које су исте за оба обрасца биланса стања.

Бр. поз.	Опис позиције - ставке
	А К Т И В А
1.	<u>Новчана средства</u>
1.а.	Готов новац и некаматносни рачуни депозита Ова ставка обухвата укупно стање готовог новца, као и стање свих некаматносних рачуна депозита код банака.
	<u>Готов новац</u> - обухвата и домаћу и страну валуту с којим извјештајна МКО располаже, готов новац на путу у депозитну институцију од којих извјештајна МКО још није добила обавјештење о одобрењу средстава, као и готов новац на путу у депозитну институцију за који је рачун извјештајне МКО већ терећен. Страни готов новац треба бити деноминираан у домаћу валуту на извјештајни дан. <u>Некаматносни рачуни депозита</u> код депозитних институција - укључујући рачуне депозита код банака за које је извјештајна МКО већ примила обавјештење о одобрењу средстава и која се могу одмах повлачити.

1.б.	Каматоносни рачуни депозита Ова ставка обухвата све каматоносне рачуне депозита код банака по виђењу или орочене, с роком орочавања најдуже до 90 дана.
2.	Пласмани другим банкама Овом позицијом се обухватају орочена новчана средства код банака с роком орочавања преко 90 дана.
3.	Кредити Овом ставком се обухвата стање кредита које представља резултат директног уговора између МКО и тражиоца кредита.
4.	Пословни простор и остала фиксна актива Овом позицијом се обухвата укупна књиговодствена вриједност умањена за амортизацију или смањење вриједности свих пословних простора, опреме, намјештаја и инвентара који служе пословној функцији МКО, а које је извјештајна МКО купила или стекла улагањем у њен капитал. У ставке ове позиције укључују се: (1) Пословни простор који је у власништву и који користи (или ће користити - када је у изградњи) извјештајна МКО, њене филијале или њена субсидијарна лица; (2) Трошкови побољшања и доградње имовине узете на лизинг, машине и опрема у власништву; (3) Трошкови реновирања постојећих пословних простора; (4) Намјештај, инвентар и покретна опрема МКО, њених филијала или субсидијарних лица; (5) Возила у власништву која МКО користи за обављање свог пословања; (6) Пословни простор, намјештај и опрема које је МКО узела на лизинг (по принципима књиговодства за лизинг); (7) Нематеријална улагања (лиценце, купљени софтвер, остало); (8) Остале сличне ставке.
5.	Дугорочне инвестиције Овом позицијом се обухватају инвестиције у повезана предузећа, заједничка улагања и у потпуна и ограничена партнерства у којим МКО има пословни утицај. Ове инвестиције се воде по принципима књиговодства за капитал односно воде се у висини трошкова улагања (плаћена цијена) и периодично се усклађују за висину прихода које банка остварује пропорционално свом учешћу у добити или губицима таквих повезаних предузећа, као и умањују за износе дивиденди које јој таква предузећа исплате у новчаном облику.
6.	Остала актива Под овом позицијом се обухватају стања свих ставки које нису обухваћене претходним позицијама активе (обрачунате камате, накнаде, примљени аванси, потраживања по осталим основама, активна временска разграничења, намјенски депозити за обезбјеђење кредита и друго). Ако стање ове позиције прелази висину од десет (10) процената износа укупне активе, извјештајна МКО је дужна да осигура посебан пропратни преглед свих њених ставки с детаљним појединачним образложењем.
7.	МИНУС: Резерве
7а.	Опште резерве за кредитне губитке Опште резерве за кредитне губитке су формиране опште резерве на "добре кредите" код којих је кашњење у отплати до 15 дана.
7б.	Посебне резерве Резерве за кредитне губитке су формиране резерве на све кредите код којих је кашњење у отплати дуже од 15 дана.
7в.	Резерве на ставке активе, осим кредита Овом ставком се обухватају резервисања на све остале ставке активе, осим кредита као што су орочена новчана средства, обрачунате камате и накнаде и др.
8.	УКУПНА АКТИВА У ову позицију се уноси сума позиција 1. до 6. умањена за позицију 7. и она мора бити једнака позицији 20.
	ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - отписани кредити - комисиони послови

	П А С И В А
9.	Обавезе по узетим краткорочним кредитима Овом позицијом се обухватају узети краткорочни кредити (с роком отплате до 1 године) од банака и других кредитора.
10.	Обавезе по узетим дугорочним кредитима Овом позицијом се обухватају узети дугорочни кредити од банака и других кредитора.
11.	Остала пасива Овом позицијом обухватају се све остале ставке пасиве (обрачунате камате на узете кредите, накнаде, обавезе за нето зараде, порезе, доприносе и друге дажбине, обавезе према добављачима, обавезе за примљене авансе, остале обавезе према запосленима, пасивна временска разграничења и друго). Ако стање ове позиције прелази висину од 10% износа укупних обавеза, извјештајна МКО је дужна да осигура посебан пратећи преглед.
12.	УКУПНО ПАСИВА - У ову позицију се уноси збир позиција од 9. до 11.
13.	Донирани капитал У ову позицију се уноси износ донираних средстава. То је дио капитала који нема титулара власништва и који припада фондацији.
14.	Основни капитал - Образац: БС-МКД акционарско друштво (АД) У овој ставци се приказује номинални износ издатих обичних акција и номинални износ издатих трајних приоритетних акција уплаћених у новцу, стварима и правима.
14.	Основни капитал - Образац: БС-МКД друштво са ограниченом одговорношћу (ДОО) и Образац: БС-МКФ У ову позицију се уносе улози чланова друштва у новцу и стварима.
15.	Емисиона ажиа - Образац: БС-МКД У овој позицији се приказује износ извршених уплата за издате акције изнад њихове номиналне вриједности или испод њихове номиналне вриједности (дисажио).
15.	Вишак прихода над расходима - Образац: БС-МКФ У овој позицији се приказује вишак прихода над расходима 15а - за претходне године 15б - за текућу годину
16.	Нераспоређена добит - Образац: БС-МКД У овој позицији се приказује стање нераспоређене добити 16а) за претходне године 16б) за текућу годину
16.	Мањак прихода над расходима - Образац: БС-МКФ У овој позицији се приказује мањак прихода над расходима 16а) за претходне године 16б) за текућу годину
17.	Законске резерве У овој позицији се приказује стање резерви прописаних Законом о предузећима.
18.	Остале резерве У овој позицији се приказује стање осталих резерви из добити.
19.	УКУПАН КАПИТАЛ - У ову позицију се уноси збир позиција од 13. до 18.
20.	УКУПНО ПАСИВА И КАПИТАЛ У ову позицију се уноси сума позиција 12+19 и мора бити једнака позицији 8.
	ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - отписани кредити - комисиони послови

2. Извјештај о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака (Образац: МКО-резерве)

- 2.1. У колону 4 се уноси укупан износ кредита и приказује се у одговарајућем реду, зависно од броја дана кашњења у отплати кредита.
- 2.2. У колону 6 се уноси укупан износ стања камата (редовне и затезне) и стања накнада и приказују се у одговарајућем реду зависно од броја дана кашњења у наплати.
- 2.3. У колону 7 се уноси износ осталих ставки активе (пласмани новчаних средстава, пласмани банкама и остале ставке из позиције "остала актива", осим камата и накнада) и приказују се у одговарајућем реду зависно од броја дана кашњења у наплати потраживања.
- 2.4. У колонама 8, 9 и 10 се уноси износ општих и посебних резерви по кредитима ($8=4 \times 3/100$), по каматама ($9=6 \times 5/100$), по осталим ставкама активе ($10=7 \times 3/100$), а у колони 11 се приказује сума укупних резервисања ($11=8+9+10$).

3. Преглед кредита датих повезаним лицима са МКО или групи повезаних корисника

Овај извјештај достављају само новооснована МКД.

- 3.1. У колону 2 се уносе појединачни корисници, у колону 3 ЈИБ за правно лице, а матични број за физичко лице, а у колону 4 "Основ повезаности" се уносе скраћенице за повезаност наведену у фусности извјештаја, а према Одлуци Агенције о лицима повезаним са микрокредитном организацијом и минималним стандардима за пословање микрокредитних организација са повезаним лицима.
- 3.2. У колону 5 се уносе краткорочни кредити и сва доспјела потраживања по кредитима, у колону 6 дугорочни кредити, а у колону 7 "Остали пласмани" све остале ставке активе које су везане за кредитна потраживања (камате, накнаде и сл.).
- 3.3. У колону 8 се уноси сума потраживања по кориснику и укупно за МКО, а у колону 9 се уноси број дана најдужег кашњења у отплати по некој од партија корисника кредита или се ставља "0" (нула) ако нема кашњења.

4. Секторска и рочна структура микрокредита (Образац: МКО-К)

- 4.1. У овом извјештају се приказују кредити разврстани према секторској структури наведеној у колони 2, посебно за правна лица, а посебно за физичка лица, с тим да се у "остало" укључују сви кредити који се не укључују у секторе.
- 4.2. У колону 3 се уносе краткорочни кредити, односно сви кредити с роком отплате до годину дана, а у колону 4. дугорочни кредити, односно сви кредити с роком отплате преко годину дана.
- 4.3. У колони 5 се уносе износи доспјелих потраживања по краткорочним и дугорочним кредитима, односно износи кредита који нису плаћени о року доспјећа (доспјели, а неплаћени кредит, рата или ануитет кредита). Доспјела потраживања су по рочности краткорочна потраживања.
- 4.4. У колону 6 се уноси сума колони 3, 4 и 5 по сектору, а укупна сума (1+2) мора бити једнака износу кредита из тачке 3. биланса стања.

5. Извјештај о пондерисаним номиналним и ефективним каматним стопама по кредитима (Образац МКО: Каматне стопе)

- 5.1. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе рачунају се на краткорочне и дугорочне кредите у складу са садржајем прописаног Обрасца МКО: каматна стопа.

- 5.2. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе на кредите односе се на све пласиране кредите, укључујући пролонгиране и реструктуриране кредите од првог до последњег дана извјештајног мјесеца.
- 5.3. Пондерисане номиналне или ефективне каматне стопе рачунају се по слиједећој формули:

$$\text{Пондерисана каматна стопа} = \frac{\sum (G_i \times p_i)}{\sum G_i} \times 100$$

G_i = износи кредита / депозита

p_i = номиналне, односно ефективне каматне стопе

Примјер:

Кредити пласирани привредним субјектима у једном мјесецу по ниже наведеним номиналним или ефективним каматним стопама.

G_i	p_i	$G_i \times p_i$ (у КМ)
200.000	8%	16.000
100.000	9%	9.000
400.000	10%	40.000
80.000	7,5%	6.000
$\Sigma 780.000$		$\Sigma 71.000$

$$\text{Пондерисана камата} = \frac{71.000}{780.000} \times 100 = 9,10\%$$

- 5.4. У колону 3 табеле уноси се укупан износ кредита (из примјера 780.000,00 КМ), а у 4 и 5 израчунате пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе (из примјера 9,10% пондерисане номиналне каматне стопе).

6. Листа највећих акционара (Образац: Капитал Т-1) и Листа највећих улагача (Образац: Капитал Т-2)

- 6.1. У колону 2 се уносе имена - називи акционара/улагача и то по величини учешћа, а величина учешћа се одређује према постотку учешћа у укупном основном капиталу и уносе се у колоне 6 и 7 за акционарска друштва, односно у колону 5 за друштво са ограниченом одговорношћу и МКФ.
- 6.2. У колону 8. Обрасца: Капитал Т-1, односно колону 6 Обрасца: Капитал Т-2 се уноси ознака "ДА" ако је акционар/улагач корисник кредита или ознака "НЕ" уколико није корисник кредита.

7. Листа највећих извора средстава (Образац МКО: Извори)

- 7.1. У извјештај се уноси до 10 највећих извора средстава (узетих кредита) и то према укупном износу краткорочних и дугорочних кредита од једног кредитора.
- 7.2. У колону 2 се уноси назив кредитора (назив комерцијалне банке ако се ради о комерцијалним кредитима или назив другог извора кредита).
- 7.3. У колонама 3 и 4 се уносе износи узетих краткорочних кредита (рок отплате до годину дана) и дугорочних кредита (рок отплате преко годину дана).

8. Биланс успјеха МКД (Образац: БУ-МКД) и биланс успјеха МКФ (Образац: БУ-МКФ)

- 8.1. Биланс успјеха МКД се приказује на Обрасцу: БУ-МКД, а биланс успјеха МКФ на Обрасцу: БУ-МКФ.

У билансу успјеха се приказују приходи и расходи извјештајне МКО и остварена добит или вишак/мањак прихода над расходима, који се укључују у сегмент биланса стања - капитал извјештајне МКО.

У даљњем тексту се дају ближа упутства за попуњавање образаца БУ-МКД и БУ-МКФ. Ако у опису конкретне билансне позиције није наведено на који се образац БУ односи, тада се ради о позицијама које су исте за оба обрасца биланса успјеха.

Бр. поз.	Опис позиције - ставке
1.	ПРИХОДИ ОД КАМАТА И СЛИЧНИ ПРИХОДИ Овом позицијом се обухватају приходи од каматоносних инструмената извјештајне МКО.
1.1.	<u>Камата по каматоносним рачунима депозита код депозитних институција</u> Овом ставком се обухвата приход од камата на активу пласирану депозитним институцијама - банкама, осим категорије пласмана другим банкама.
1.2.	<u>Камата на пласмане банкама</u> Овом ставком се обухвата приход од камата на краткорочне пласмане банкама (орочена новчана средства преко 90 дана).
1.3.	<u>Камата на кредите</u> Овом ставком се обухвата приход од камата по датим кредитима, недоспјелим и доспјелим.
1.4.	<u>Остали финансијски приходи</u> Ови приходи обухватају накнаде по кредитима које по својој суштини представљају разлику између тржишне каматне стопе и уговорене каматне стопе, те остале камате које нису обухваћене претходним ставкама и друге финансијске приходе.
1.5.	Укупни приходи од камата и слични приходи (1.1. до 1.4.)
2.	РАСХОДИ ПО КАМАТАМА И СЛИЧНИ РАСХОДИ Овом позицијом се обухватају расходи по каматама и слични расходи везани за ставке биланса стања извјештајне МКО.
2.1.	<u>Камате на позајмљена средства</u> У овој позицији се приказују камате на узете краткорочне и дугорочне кредите.
2.2.	<u>Остали финансијски расходи</u> У овој позицији се приказују сви остали финансијски расходи.
2.3.	Укупно расходи по каматама и слични расходи (2.1. + 2.2.)
3.	Нето финансијски приходи (1.5. - 2.3.)
4.	ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ Овом позицијом се обухватају приходи које извјештајна МКО остварује вршењем услуга, као што су накнаде по ванабилансним пословима - комисиони послови, накнаде за извршене услуге, приходи од закупнина, нето позитивне курсне разлике, односно стање позитивних курсних разлика умањених за износ негативних курсних разлика и друго разврстани у подтачки 4.1. и 4.2.
4.1.	<u>Накнаде за извршене услуге</u> Овом ставком се обухватају накнаде и провизије за извршене услуге.
4.2.	<u>Остали оперативни приходи</u> Овом ставком се обухватају приходи од оперативних услуга који нису обухваћени претходним ставкама.
4.3.	Укупно оперативни приходи (4.1. до 4.2.)
5.	ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ Овом позицијом се обухватају расходи који не чине трошкове директних услуга.
5.1.	<u>Трошкови плата и доприноса</u> Овом ставком се обухватају трошкови плата и свих осталих додатних примања запослених, као и трошкови доприноса и дио пореза везаних за плате за које се терети МКО.
5.2.	<u>Трошкови пословног простора, остале фиксне активе и режија</u> Овом ставком се обухватају трошкови амортизације земљишта, зграда, побољшања и доградње изнајмљеног пословног простора, одржавања и реновирања, најамнина за пословни простор и остали слични трошкови, затим трошкови амортизације канцеларијског намјештаја, покретног инвентара и опреме који се користе за обављање послова из функције МКО укључујући и трошкове одржавања и поправки истих, као и трошкови електричне енергије, плина, воде, водовода и слични.

5.3.	Остали оперативни трошкови Овом ставком се обухватају трошкови службених путовања, репрезентације, обуке кадрова и сличних услуга, трошкови везани за маркетинг и промоцију извјештајне МКО, нето негативне курсне разлике, као и сви остали трошкови који не припадају у категорије претходних ставки укључујући и порезе (осим пореза на добит).
5.4.	Укупно оперативни расходи (5.1. до 5.3.)
6.	ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА ЗА КРЕДИТНЕ И ДРУГЕ ГУБИТКЕ Овом позицијом се обухватају трошкови за опште резерве и посебне резерве за кредитне и друге губитке.
6.1.	Трошкови резервисања за кредитне и друге губитке у извјештају биланса успјеха се приказују у нето износу, односно за износе укидања резервисања по кредитима и другим потраживањима за које су резерве издвојене у току текуће године (од 01.01.-31.12.) и које се књиговодствено воде на приходима гдје и даље остају, али се само за потребе израде извјештаја биланса успјеха за тај износ умањују трошкови резервисања.
7.	ДОБИТ / ГУБИТАК ОД РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА - Образац: БУ-МКД
7.	ВИШАК/МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ОД РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА - Образац: БУ-МКФ
8.	ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ У ову позицију се укључују приходи који се појављују само у ванредним приликама или који не потичу из редовних активности (наплата отписаних кредита, приходи од продаје основних средстава и друго).
9.	ВАНРЕДНИ РАСХОДИ У ову позицију се укључују расходи који се појављују само у ванредним приликама или који не потичу из редовних активности.
10.	ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА / ГУБИТАК - Образац: БУ-МКД
10.	ВИШАК/МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА - Образац: БУ-МКФ
11.	ПОРЕЗ
12.	НЕТО ДОБИТ/ГУБИТАК - Образац: БУ-МКД

9. Извјештај о броју и квалификационој структури запослених

9.1. У извјештај се уноси укупан број запослених по стварном стању приказан по квалификационој структури.

Број: 01-Д-19/07
30.01.2007. год.
Бања Лука

ДИРЕКТОР

Славица Ињац